

SMLOUVA

MEZI

ČESKOU REPUBLIKOU

A

REPUBLIKOU MAKEDONIE

O SOCIÁLNÍM ZABEZPEČENÍ

Česká republika
a
Republika Makedonie

vedeny přáním upravit vzájemné vztahy mezi oběma státy v oblasti sociálního zabezpečení, se dohodly takto:

ČÁST I
VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Definice

(1) Pro účely této smlouvy znamená výraz:

1. „*právní předpisy*“

zákony a jiné obecně závazné právní předpisy týkající se odvětví sociálního zabezpečení uvedených v článku 2 této smlouvy;

2. „*příslušný úřad*“

za Českou republiku:

Ministerstvo práce a sociálních věcí,

Ministerstvo zdravotnictví,

za Republiku Makedonie:

Ministerstvo práce a sociální politiky,

Ministerstvo zdravotnictví;

3. „*instituce*“

orgán, kterému přísluší provádění právních předpisů podle článku 2;

4. „*kompetentní instituce*“

orgán, k jehož tíži jsou poskytovány dávky nebo plnění;

5. „*bydliště*“

trvalé bydliště nebo obvyklý pobyt mající charakter dlouhodobosti;

6. „*pobyt*“

přechodný pobyt;

7. „*výdělečně činná osoba*“

osobu zaměstnanou, samostatně výdělečně činnou nebo osobu, která je za takovou považována podle právních předpisů smluvního státu;

8. „*rodinný příslušník*“

osobu takto určenou podle právních předpisů smluvního státu, k jehož tíži mají být poskytnuty dávky;

9. „*doby pojištění*“

jak doby, po které se podle právních předpisů přispívalo na sociální pojištění, tak i doby postavené jim naroveň;

10. „*dávky*“

peněžité i věcné dávky poskytované v odvětvích sociálního zabezpečení uvedených v článku 2;

11. „peněžité dávky“ a „důchody“

všechny peněžité dávky nebo důchody, včetně všech jejich částí, zvýšení, přídavky, vyrovnávací částky, jakož i jednorázové platby a úhrady;

12. „věcné dávky“

zdravotní péči a další jiné než peněžité dávky a služby;

13. „přídavek na dítě“

peněžitou dávkou pro dítě podle právních předpisů každého ze smluvních států;

14. „dávky v nezaměstnanosti“

peněžité dávky poskytované za účelem hmotného zabezpečení uchazečů o zaměstnání.

(2) Ostatní výrazy v této smlouvě mají význam, který jim v každém smluvním státě náleží podle jeho právních předpisů.

Článek 2

Věcný rozsah

(1) Tato smlouva se vztahuje na právní předpisy upravující:

1. dávky v nemoci a mateřství,
2. dávky při invaliditě,
3. dávky ve stáří,
4. dávky pozůstalých,
5. dávky při pracovních úrazech a nemocech z povolání,
6. dávky v nezaměstnanosti,
7. přídavek na dítě.

(2) Právními předpisy ve smyslu odstavce 1 jsou:

1. v Republice Makedonii právní předpisy o

- 1.1 zdravotní péči a zdravotním pojištění, včetně peněžitých dávek v nemoci a mateřství,
- 1.2 důchodovém a invalidním pojištění,
- 1.3 pojištění pro případ škody při pracovních úrazech a nemocech z povolání,
- 1.4 pojištění pro případ nezaměstnanosti,
- 1.5 přídavcích na děti;

2. v České republice právní předpisy o

- 2.1 nemocenském pojištění,
- 2.2 zdravotním pojištění,
- 2.3 důchodovém pojištění,

- 2.4 státní sociální podpoře, pokud jde o přídavek na dítě a porodné,
- 2.5 pracovních vztazích, pokud jde o úpravu odpovědnosti za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání,
- 2.6 zaměstnanosti, pokud jde o úpravu poskytování dávek v nezaměstnanosti.

(3) Tato smlouva se vztahuje také na právní předpisy měnící nebo nahrazující právní předpisy uvedené v odstavci 2. Nevztahuje se však na právní předpisy zavádějící nové odvětví sociálního zabezpečení, nebude-li mezi příslušnými úřady dohodnuto jinak, ani na soustavy platné pro oběti válek a jejich následků.

(4) Ve vztahu mezi smluvními státy se bude přihlížet k závazkům vyplývajícím z mezinárodních smluv druhého smluvního státu se třetími státy, pokud se jedná o závazky sčítání dob pojištění pro přiznání nároku na důchod.

Článek 3

Osobní rozsah

Tato smlouva se vztahuje na:

- a) osoby, které podléhají nebo podléhaly právním předpisům jednoho nebo obou smluvních států,
- b) na jiné osoby, pokud odvozují svá práva od osob uvedených pod písmenem a).

Článek 4

Rovnost nakládání

Nestanoví-li tato smlouva dále jinak, budou osoby, na něž se vztahuje, postaveny při používání právních předpisů každého smluvního státu naroveň jeho vlastním občanům.

Článek 5

Export dávek

Nestanoví-li tato smlouva jinak, dávky nesmí být zamítnuty, kráceny, měněny, zastaveny nebo odňaty pouze z důvodu, že osoba má bydliště na území druhého smluvního státu.

ČÁST II

POUŽÍVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Článek 6

Obecné pravidlo

Pokud články 7 nebo 8 nestanoví něco jiného a ve smyslu článku 9 nebylo dohodnuto jinak, vztahují se na výdělečně činné osoby právní předpisy smluvního státu, na jehož území je činnost vykonávána.

Článek 7

Vyslání zaměstnanci a jiné osoby

(1) Je-li zaměstnanec vyslán v rámci svého pracovního vztahu svým zaměstnavatelem se sídlem na území jednoho smluvního státu na území druhého smluvního státu, aby tam pro něho vykonával práci, vztahují se na něj až do konce 24. kalendářního měsíce po tomto vyslání právní předpisy prvního smluvního státu tak, jako by byl ještě zaměstnán na jeho území.

(2) Je-li zaměstnanec společnosti zajišťující mezinárodní leteckou, železniční, silniční nebo vnitrozemskou vodní dopravu na území obou smluvních států vyslán zaměstnavatelem se sídlem v jednom smluvním státě na území druhého smluvního státu, vztahují se na něj i nadále právní předpisy prvního smluvního státu tak, jako by byl ještě zaměstnán na jeho území.

(3) Za zaměstnance vyslaného na území druhého smluvního státu ve smyslu odstavce 1 a 2 se nepovažuje zaměstnanec, který má na území druhého smluvního státu bydliště; to neplatí, má-li zaměstnanec uvedeno v pracovní smlouvě místo výkonu práce na území prvního smluvního státu.

(4) Státní úředníci a osoby za takové považované vyslání jedním smluvním státem na území druhého smluvního státu podléhají právním předpisům vysílajícího smluvního státu.

(5) Posádka námořní lodi, jakož i jiné osoby zaměstnané na námořní lodi, podléhají právním předpisům smluvního státu, pod jehož vlajkou loď pluje.

Článek 8

Diplomatická a konzulární zastoupení

(1) Na členy diplomatických zastoupení nebo konzulárních úřadů a na soukromé domácí zaměstnance v jejich službách, kteří jsou vysláni na území druhého smluvního státu, se vztahují právní předpisy toho smluvního státu, kterým byli vysláni.

(2) Na zaměstnance uvedené v odstavci 1, kteří nejsou vysláni, se vztahují právní předpisy toho smluvního státu, na jehož území jsou zaměstnání; v těchto případech plní zaměstnavatel povinnosti platné pro zaměstnavatele v přijímajícím státě. Pokud však jsou občany druhého smluvního státu, mohou si během 3 měsíců od začátku zaměstnání zvolit používání právních předpisů druhého smluvního státu.

Článek 9

Výjimky

Na společnou žádost zaměstnance a jeho zaměstnavatele nebo osoby samostatně výdělečně činné mohou příslušné úřady obou smluvních států po dohodě stanovit výjimky z článků 6 až 8.

ČÁST III

ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ

Kapitola první

Nemoc a mateřství

Článek 10

Sčítání dob pojištění

Je-li pro vznik, trvání či obnovení nároku na dávku podle právních předpisů některého ze smluvních států potřebná určitá doba pojištění, přihlédne kompetentní instituce v nezbytném rozsahu i k dobám obdobného nepřekrývajícího se pojištění získaného pojištěncem podle právních předpisů druhého smluvního státu.

Článek 11

Dávky

(1) Osoba, která získala nárok na dávky podle právních předpisů jednoho smluvního státu, obdrží na území druhého smluvního státu

1.1 věcné dávky od instituce tohoto druhého smluvního státu podle jeho právních předpisů tak, jako by tam byla pojištěna, avšak jen v nezbytném rozsahu, pokud stav osoby vyžaduje neodkladné poskytnutí takových dávek,

1.2 peněžité dávky přímo od kompetentní instituce prvního smluvního státu podle jeho právních předpisů, avšak jen v případech, je-li to nutné a odůvodněné, ledaže by výplatu těchto dávek převzala na sebe instituce druhého smluvního státu a poskytovala je v nezměněné výši, se souhlasem a k tíži kompetentní instituce prvního smluvního státu.

(2) S předchozím souhlasem kompetentní instituce mohou být věcné dávky na území druhého smluvního státu poskytnuty i nad nezbytný rozsah uvedený v odstavci 1.

(3) Poskytnutí protetických pomůcek a jiných věcných dávek větší hodnoty závisí vždy na souhlase kompetentní instituce prvního smluvního státu s výhradou případů, kdy plnění je z hlediska zabránění ohrožení života nebo zdraví oprávněné osoby nezbytné a neodkladné.

(4) Závise-li podle právních předpisů jednoho smluvního státu nárok na dávky nebo výše peněžitých dávek na počtu rodinných příslušníků, přihlíží kompetentní instituce též k rodinným příslušníkům, kteří mají bydliště na území druhého smluvního státu.

(5) Jsou-li podle právních předpisů obou smluvních států bez ohledu na tuto smlouvu splněny podmínky pro poskytnutí porodného v obou smluvních státech, poskytne se porodné na základě právních předpisů smluvního státu podle volby oprávněné osoby.

Článek 12

Poživatelé důchodů

(1) Osoba pobírající důchod podle právních předpisů obou smluvních států podléhá právním předpisům o zdravotním pojištění toho smluvního státu, na jehož území má bydliště.

(2) Osobě pobírající důchod pouze podle právních předpisů jednoho smluvního státu, která má bydliště na území druhého smluvního státu, se věcné dávky poskytují podle právních předpisů státu bydliště, jako by nárok na důchod vznikl podle jeho právních předpisů. Věcné

dávky jsou poskytovány k tíži kompetentní instituce smluvního státu, podle jehož právních předpisů se poskytuje důchod, a jehož je osoba pobírající důchod i pojištěncem.

Článek 13

Úhrada nákladů

Náklady věcných dávek poskytnutých podle článků 11 a 12 ponese kompetentní instituce, u níž je osoba pojištěna, přičemž :

1. výši nákladů určenou k úhradě kompetentní institucí stanovuje instituce, která dávky poskytla, v cenách účtovaných za poskytnutí dávek vlastním pojištěncům;

2. kompetentní instituce toho smluvního státu, k jejíž tíži byly poskytnuty dávky, uhradí instituci druhého smluvního státu jí vynaložené náklady ve smyslu článku 11 a 12, s výjimkou správních nákladů;

3. příslušné úřady dohodnou technické otázky poskytování dávek a hrazení nákladů mezi institucemi smluvních států. Za účelem administrativního zjednodušení mohou též dohodnout, že pro všechny případy nebo pro určitou skupinu případů se namísto zúčtování úhrad v jednotlivých konkrétních případech použije paušálních plateb.

Kapitola druhá

Důchody invalidní, starobní, pozůstalých

Článek 14

Sčítání dob pojištění

Závisí-li podle právních předpisů jednoho smluvního státu vznik, zachování nebo obnovení nároku na dávku na získání určitých dob pojištění, musí kompetentní instituce tohoto smluvního státu, je-li to nezbytné, přihlídnout i k existenci nebo dobám odpovídajícího pojištění získaným podle právních předpisů druhého smluvního státu tak, jako by se jednalo o pojištění podle jeho právních předpisů.

Článek 15

Samostatný důchod

Jsou-li podle právních předpisů jednoho smluvního státu splněny podmínky nároku na dávku i bez přihlídnutí k dobám pojištění získaným podle právních předpisů druhého smluvního státu, stanoví kompetentní instituce prvního smluvního státu dávku výlučně na základě dob pojištění získaných podle jeho právních předpisů.

Článek 16

Dílčí důchod

Pokud nárok na dávku podle právních předpisů jednoho smluvního státu může vzniknout pouze s přihlédnutím k dobám pojištění získaným podle právních předpisů druhého smluvního státu, pak kompetentní instituce postupuje takto:

1. stanoví nejprve teoretickou výši dávky, která by osobě náležela, pokud by se přihlíželo ke všem dobám pojištění,
2. poté, na základě této výše, stanoví částku, kterou je povinna vyplácet podle poměru délky doby pojištění získané podle vlastních právních předpisů k celkové době pojištění.

Článek 17

Vyměřovací základ

Pro stanovení vyměřovacího základu pro výpočet dávek se doby pojištění získané podle právních předpisů druhého smluvního státu vylučují.

Článek 18

Doby kratší než 12 měsíců

(1) Nedosahuje-li doba pojištění získaná podle právních předpisů jednoho smluvního státu 12 měsíců a nevznikne-li na jejím základě nárok na dávku, instituce tohoto smluvního státu dávku nepřizná. Tyto doby započte instituce druhého smluvního státu, jako by se jednalo o doby pojištění získané podle jeho právních předpisů.

(2) Nedosahuje-li doba pojištění získaná podle právních předpisů ani jednoho ze smluvních států 12 měsíců a nárok proto nevznikne v žádném z nich, započte všechny tyto doby instituce toho smluvního státu, podle jehož právních předpisů by součtem těchto dob byla potřebná doba pojištění splněna. Pokud by takto byla splněna podmínka nároku na dávku v obou smluvních státech, započte všechny doby jen instituce toho smluvního státu, podle jehož právních předpisů byla získána doba delší.

Článek 19

Souběh

(1) Ustanovení právních předpisů jednoho smluvního státu o krácení, pozastavení či odnětí dávek v případech jejich souběhu s jinými dávkami či příjmem nebo z důvodu výkonu výdělečné činnosti se uplatňují též ve vztahu k příjemcům dávek získaných podle právních předpisů druhého smluvního státu nebo osobám majícím příjem či vykonávajícím výdělečnou činnost na území druhého smluvního státu.

(2) Pravidlo o krácení, pozastavení či odnětí dávek podle odstavce 1 neplatí pro souběh dávek stejného druhu při invaliditě, ve stáří, pozůstalým a při pracovních úrazech a nemocech z povolání poskytovaných institucemi obou smluvních států.

(3) Použití ustanovení předchozích odstavců nemůže vést ke snížení nároků ve srovnání s právní úpravou o souběhu dávek používanou vůči státům, s nimiž není uzavřena mezinárodní smlouva o sociálním zabezpečení.

Článek 20

Používání právních předpisů České republiky

(1) Podmínkou vzniku nároku na plný invalidní důchod osobám, u nichž plná invalidita vznikla před dosažením osmnácti let věku a které nebyly pojištěny po potřebnou dobu, je trvalý pobyt na území České republiky.

(2) Zvýšení důchodu pro bezmocnost poskytované k důchodu vypočtenému podle článku 16 se stanoví podle poměru dob pojištění, které byly vzaty v úvahu při výpočtu tohoto důchodu.

Kapitola třetí

Pracovní úrazy a nemoci z povolání

Článek 21

Analogické použití některých ustanovení

Pro poskytování dávek v případě pracovních úrazů a nemocí z povolání platí analogicky ustanovení kapitoly první a druhé této části Smlouvy, jakož i následující články.

Článek 22

Dávky

Dávky v případě pracovního úrazu a nemoci z povolání poskytuje instituce toho smluvního státu, jehož právním předpisům podléhala osoba v době pracovního úrazu nebo v době, kdy naposledy vykonávala činnost mající za následek vznik nemoci z povolání. Instituce druhého smluvního státu poskytuje jen takové dávky, jež by byla povinna poskytovat podle právních předpisů tohoto smluvního státu a této smlouvy v případě úrazů a nemocí z obecných příčin.

Článek 23

Minimální doba

Stanoví-li právní předpisy jednoho smluvního státu, že se dávky pro nemoc z povolání poskytují, jen když činnost, která nemoc může způsobit, byla vykonávána po určitou minimální dobu, pak kompetentní instituce tohoto smluvního státu přihlíží - pokud je to nezbytné - k dobám vykonávání takové činnosti, během kterých pro ni platily právní předpisy druhého smluvního státu.

Článek 24

Zhoršení nemoci

Osobě, která pobírala nebo pobírá dávky pro nemoc z povolání k tíži kompetentní instituce jednoho smluvního státu a poté, co vykonává činnost, která také podle právních předpisů druhého smluvního státu může způsobit nemoc z povolání, uplatňuje nárok na dávky z důvodu zhoršení nemoci u instituce druhého smluvního státu,

1. dávky poskytuje nadále instituce prvního smluvního státu podle jeho právních předpisů bez přihlídnutí ke zhoršení nemoci, a

2. instituce druhého smluvního státu poskytne dávku ve výši rozdílu mezi dávkou náležející po zhoršení nemoci a dávkou, kterou by byla povinna poskytovat podle právních předpisů druhého smluvního státu před zhoršením nemoci.

Kapitola čtvrtá

Nezaměstnanost

Článek 25

Sčítání dob pojištění

(1) Při posuzování nároku na dávky v nezaměstnanosti podle právních předpisů jednoho smluvního státu se přihlíží k dobám pojištění získaným podle právních předpisů druhého smluvního státu za předpokladu, že nezaměstnaný podléhal právním předpisům smluvního státu, v němž uplatňuje nárok na dávku a v posledních 12 měsících před podáním žádosti o tuto dávku byl v tomto smluvním státě pojištěn celkem nejméně 9 měsíců bez porušení předpisů o zaměstnávání cizinců.

(2) Podmínka minimální doby 9 měsíců stanovená v odstavci 1 neplatí pro ty nezaměstnané osoby, jejichž zaměstnání dohodnuté na delší než uvedenou dobu skončilo bez jejich zavinění dříve, nebo mají bydliště na území smluvního státu, podle jehož právních předpisů uplatňují nárok na dávku.

Článek 26

Výše dávky a její výplata

(1) Získá-li nárok na dávky v nezaměstnanosti podle právních předpisů jednoho smluvního státu osoba bydlící na území druhého smluvního státu, pak bude tyto dávky vyplácet kompetentní instituce prvního smluvního státu podle jeho právních předpisů za předpokladu, že oprávněná osoba v souladu s předpisy o pobytu cizinců zůstane na území tohoto státu, bude k dispozici jeho instituci v místě posledního zaměstnání a splňovat další podmínky pro pobírání dávek stanovené pro občany bydlící v tomto státě.

(2) Doba pobírání dávky se sníží o tu dobu, kdy nezaměstnaný pobíral ve druhém smluvním státě během posledních 12 měsíců přede dnem podání žádosti dávku v nezaměstnanosti.

(3) Pro stanovení výše dávky se berou v úvahu pouze výdělků z naposledy vykonávané činnosti na území státu, podle jehož právních předpisů je dávka přiznávána.

Článek 27

Omezení exportu

Dávka v nezaměstnanosti, vyplácená na základě ustanovení této smlouvy podle právních předpisů každého ze smluvních států, se do ciziny nevyplácí ani nerefunduje.

Kapitola pátá

Přídavek na dítě

Článek 28

Nárok na přídavek na dítě

Přídavek na dítě se přiznává a vyplácí za podmínek a ve výši stanovené právními předpisy smluvního státu, na jehož území má dítě bydliště.

ČÁST IV

RŮZNÁ USTANOVENÍ

Článek 29

Úkoly příslušných úřadů

(1) Příslušné úřady smluvních států upraví postupy a přijmou opatření k provádění této smlouvy.

(2) Příslušné úřady zejména:

1. sjednají pro provádění této smlouvy správní ujednání;
2. informují se vzájemně o změnách právních předpisů jejich států;
3. označí styčná místa k ulehčení styku mezi institucemi obou smluvních států.

Článek 30

Vzájemná pomoc

(1) Instituce, úřady a soudy smluvních států si poskytují navzájem pomoc při provádění této smlouvy a budou jednat tak, jako by se jednalo o použití jejich vlastních právních předpisů. Tato pomoc je bezplatná.

(2) Instituce si vzájemně uznávají doklady vydávané příslušnými orgány druhého smluvního státu; o posouzení zdravotního stavu nebo stupně invalidity však rozhoduje výlučně instituce smluvního státu, která je příslušná k poskytování dávek. Přitom může přihlídnout ke zprávám a lékařským posudkům zasláným institucí druhého smluvního státu.

(3) Lékařská vyšetření, jejichž provedení je požadováno právními předpisy pouze jednoho smluvního státu a týkají se osoby zdržující se na území druhého smluvního státu, budou provedena na žádost a na náklady kompetentní instituce lékařem, zdravotnickým zařízením nebo institucí v místě pobytu takové osoby na území druhého smluvního státu podle platných právních předpisů.

Článek 31

Osvobození od správních poplatků a ověřování

(1) Osvobození nebo snížení správních poplatků stanovená právními předpisy jednoho smluvního státu pro listiny a jiné doklady, které se podle těchto právních předpisů předkládají, platí také pro odpovídající listiny a jiné doklady, které se předkládají podle právních předpisů druhého smluvního státu při provádění této smlouvy.

(2) Příslušné úřady nebo instituce smluvních států upustí u listin a jiných dokladů předkládaných při provádění této smlouvy od jejich ověřování diplomatickými nebo konzulárními úřady.

Článek 32

Úřední jazyky

(1) Instituce, úřady a soudy jednoho smluvního státu nesmějí odmítnout podání nebo jiné písemnosti z důvodu, že jsou sepsány v úředním jazyce druhého smluvního státu nebo v anglickém jazyce.

(2) Při provádění této smlouvy se mohou instituce, úřady a soudy navzájem a se zúčastněnými osobami nebo jejich zástupci stýkat přímo, nebo jednat prostřednictvím styčných míst v jejich úředních jazycích nebo v jazyce anglickém.

Článek 33

Zastupování

Diplomatická a nebo konzulární zastoupení smluvních států se mohou obracet přímo na příslušné úřady, instituce a styčná místa druhého smluvního státu za účelem získání informací a ochrany zájmů občanů svého státu a mohou je také zastupovat bez zvláštní plné moci.

Článek 34

Předkládání žádostí a lhůty

(1) Žádosti, prohlášení a opravné prostředky, které mají být podány podle právních předpisů jednoho smluvního státu v určité lhůtě správnímu orgánu, soudu nebo instituci, platí za podané ve lhůtě, jestliže během stejné lhůty byly podány u příslušného orgánu, soudu nebo instituce druhého smluvního státu.

(2) Žádost o dávku podaná podle právních předpisů jednoho smluvního státu se považuje za žádost o odpovídající dávku podle právních předpisů druhého smluvního státu. To však neplatí, pokud žadatel výslovně požaduje, aby přiznání dávky ve stáří podle právních předpisů jednoho smluvního státu bylo odloženo.

Článek 35

Uznávání vykonatelných rozhodnutí

(1) Vykonatelná rozhodnutí soudů, jakož i vykonatelné výměry a nedoplatkové výkazy (listiny) institucí nebo příslušných úřadů jednoho smluvního státu o pojistném a jiných pohledávkách ze sociálního zabezpečení se uznávají i ve druhém smluvním státě.

(2) Uznání může být odmítnuto pouze tehdy, pokud je v rozporu s veřejným pořádkem toho smluvního státu, ve kterém mají být rozhodnutí nebo listiny uznány.

(3) Vykonatelná rozhodnutí a listiny uznané podle odstavce 1 se vykonávají ve druhém smluvním státě. Postup při výkonu příslušných rozhodnutí a listin se řídí právními předpisy, které platí pro výkon odpovídajících rozhodnutí a listin vydaných v tom smluvním státě,

na jehož území se mají vykonávat. Vyhotovení rozhodnutí nebo listin musí být opatřeno potvrzením o jeho vykonatelnosti (doložka vykonatelnosti).

(4) Vzájemná pomoc institucí při provádění odstavců 1 až 3 nezahrnuje zastupování v soudním řízení.

Článek 36

Měna a platby

(1) V případech, kdy kompetentní instituce jednoho smluvního státu má povinnost vyplácet peněžité dávky oprávněné osobě bydlící na území druhého smluvního státu, je výše této povinnosti vyjádřena v měně prvního smluvního státu.

(2) V případech, kdy má podle této smlouvy kompetentní instituce jednoho smluvního státu povinnost uhradit náklady za dávky poskytnuté institucí druhého smluvního státu, je dlužná částka vyjádřena v měně druhého smluvního státu, kde byly poskytnuty dávky.

(3) Platby vyplývající z provádění této smlouvy z jednoho smluvního státu do druhého se uskutečňují ve volně směnitelných měnách.

Článek 37

Zúčtování přeplatků

Pokud instituce jednoho smluvního státu vyplatila peněžité dávky v částce vyšší než náleží oprávněné osobě, přeplacená částka se může, na žádost a ve prospěch instituce prvního smluvního státu, uhradit z doplatku odpovídající dávky přiznané podle právních předpisů druhého smluvního státu.

Článek 38

Nárok na náhradu škody vůči třetí osobě

(1) Má-li osoba - které přísluší podle právních předpisů jednoho ze smluvních států dávky za škodu, která vznikla na území druhého smluvního státu podle jeho právních předpisů - nárok na náhradu škody proti třetí osobě, přechází nárok na náhradu škody na instituci prvního smluvního státu povinnou k plnění podle právních předpisů pro ni platných; druhý smluvní stát tento přechod nároku uzná.

(2) Mají-li vůči třetí osobě při použití odstavce 1 nárok na náhrady na základě téhož případu utrpěné škody instituce obou smluvních států, jsou pak spoluvěřiteli. Třetí osoba může nároky přenesené podle odstavce 1 uspokojit vůči oběma institucím platbou jedné z nich. Ve vztahu mezi sebou jsou instituce povinny k dílčímu vzájemnému vyrovnání v poměru podle výše dávek, které mají poskytovat.

Článek 39

Řešení sporů

(1) Rozdílnosti a spory, které vzniknou při provádění této smlouvy, budou řešit příslušné úřady smluvních států vzájemnou dohodou.

(2) Nebude-li možno dosáhnout dohody podle předchozího odstavce, bude sporný případ řešen diplomatickou cestou.

ČÁST V
USTANOVENÍ PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ

Článek 40

Přechodná ustanovení

(1) Tato smlouva nezakládá žádné nároky na dávky za dobu před jejím vstupem v platnost.

(2) Tato smlouva se vztahuje také na pojistné případy, které nastaly před jejím vstupem v platnost s výjimkou případů zakládacích nárok na jednorázová plnění.

(3) Pro stanovení nároků na dávky podle této smlouvy se přihlédne také k dobám pojištění, které byly získány před vstupem této smlouvy v platnost.

Článek 41

Zachování získaných nároků a přepočít

(1) Dřívější rozhodnutí vydaná v oblastech upravovaných touto smlouvou neodporují používání této smlouvy.

(2) Nároky osob, jejichž důchody byly vyměřeny před vstupem této smlouvy v platnost, budou na žádost znovu vyměřeny.

Článek 42

Lhůty

Pro nároky, které byly uplatněny na základě dřívějších pojistných případů podle článku 40 odstavce 2 a podle článku 41 odstavce 2 počínají lhůty k jejich uplatnění, jakož i promlčecí lhůty podle právních předpisů smluvních států, plynout nejdříve od doby vstupu této smlouvy v platnost.

Článek 43

Vstup v platnost

(1) Tato smlouva podléhá ratifikaci.

(2) Tato smlouva vstoupí v platnost prvního dne měsíce následujícího po měsíci, v němž byly vyměněny ratifikační listiny.

(3) Dnem vstupu této smlouvy v platnost pozbude ve vztahu mezi oběma smluvními státy platnosti Úmluva mezi Československou republikou a Federativní lidovou republikou Jugoslávií o sociálním pojištění a Úmluva o spolupráci na poli sociální politiky mezi Československou republikou a Federativní lidovou republikou Jugoslávií, podepsané v Bělehradě dne 22. května 1957.

Článek 44

Doba platnosti

(1) Tato smlouva se uzavírá na dobu neurčitou. Každý ze smluvních států však může smlouvu písemně vypovědět diplomatickou cestou nejpozději 6 měsíců před uplynutím probíhajícího kalendářního roku, přičemž platnost Smlouvy skončí 31. prosince tohoto roku.

(2) Bude-li tato smlouva vypovězena, zůstávají nároky získané podle jejích ustanovení zachovány.

Dáno v *Skopje* dne *7. října 2005* ve dvou původních vyhotoveních, každé v jazyce českém a makedonském, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

Za Českou republiku

Ivan Jestřáb, v.r.

*velvyslanec České republiky v Srbsku a
Černé hoře a v Republice Makedonie*

Za Republiku Makedonie

Stevčo Jakimovski, v.r.

ministr práce a sociálních věcí Makedonie